

Strona główna>Twoje prawa>Oskarżenia (postępowanie karne)

Oskarżenia (postępowanie karne)

Słowacja

Poniżej wyjaśniono procedury stosowane przez organy ścigania wobec osoby podejrzanej lub oskarżonej o popełnienie przestępstwa.

Przebieg procesu karnego

Poniżej przedstawiono charakterystykę zwykłych etapów procesu karnego w Republice Słowackiej.

Postępowanie przedsądowe składa się z następujących etapów:

czynności poprzedzające wszczęcie ścigania karnego;
postępowanie przygotowawcze (dochodzenie lub śledztwo).

Postępowanie sądowe składa się z następujących etapów:

badania aktu oskarżenia i rozprawy wstępnej;
rozprawy głównej;
procesu apelacji: apelacja (*odvolanie*) do sądu wyższej instancji, skarga kasacyjna (*dovolanie*) do Sądu Najwyższego Republiki Słowacji (*Najvyšší súd Slovenskej Republiky*), wznowienie postępowania (*obnova konania*);
postępowania wykonawczego, w ramach którego wykonywana jest orzeczona kara i stosowane są środki ochrony.

Szczegółowe informacje można znaleźć pod poniższymi linkami

[Moje prawa w toku postępowania przygotowawczego](#)

[Moje prawa w trakcie rozprawy sądowej](#)

[Moje prawa po zakończeniu procesu](#)

Ostatnia aktualizacja: 02/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Moje prawa w toku postępowania przygotowawczego

A) Jestem cudzoziemcem – czy ma to wpływ na postępowanie przygotowawcze?

Jeżeli oskarżony oświadczy, że nie włada językiem, w którym prowadzone jest postępowanie, jest uprawniony do skorzystania z usług tłumacza.

B) Z jakich etapów składa się postępowanie przygotowawcze?

(i) Etap gromadzenia dowodów / uprawnienie do przeprowadzania postępowania przygotowawczego

Postępowanie karne rozpoczyna się od podjęcia czynności na etapie przedwstępnym poprzedzającym wniesienie aktu oskarżenia – czynności te obejmują zasadniczo przyjęcie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub innych zawiadomień, ich weryfikację oraz podjęcie decyzji w sprawie dalszych działań. Osobie przesłuchiwanej w charakterze podejrzanego – na podstawie określonych ustaleń – o popełnienie przestępstwa przysługuje prawo do zachowania milczenia i skorzystania z pomocy prawnej.

W przypadku wystąpienia przesłanek uzasadniających wniesienie aktu oskarżenia postępowanie karne wkracza w etap postępowania przedprocesowego. W zależności od wagi przestępstwa postępowanie przedprocesowe może mieć postać postępowania przygotowawczego, postępowania przyspieszonego lub tzw. postępowania „superszybkiego” (*superrychle vyšetrovanie*).

Następnie podejrzanemu mogą zostać postawione zarzuty. Zarzuty należy przedstawić mu niezwłocznie. Na akt oskarżenia przysługuje zażalenie, które należy złożyć w terminie trzech dni roboczych od dnia zapoznania się z zarzutami.

Oskarżonemu przysługują określone prawa, w tym prawo do złożenia oświadczenia w sprawie wszelkich okoliczności faktycznych, których dotyczą zarzuty, oraz powiązanych z nimi dowodów, ale również prawo do zachowania milczenia. Oskarżony może przedstawiać okoliczności faktyczne, proponować, przedkładać i gromadzić dowody na swoją obronę, składać wnioski i wnosić środki zaskarżenia.

Oskarżony ma prawo do wyboru obrońcy i zasięgania jego opinii, zarówno w toku postępowania przygotowawczego prowadzonego przez organy ścigania, jak i w toku postępowania sądowego. W trakcie przesłuchania oskarżony nie może jednak konsultować się ze swoim obrońcą w kwestii tego, w jaki sposób odpowiedzieć na zadane pytanie. Oskarżony może zażądać przesłuchania w obecności obrońcy, a także udziału obrońcy przy dokonywaniu innych czynności procesowych w toku postępowania przedprocesowego.

Oskarżony może korzystać z przysługujących mu praw osobiście lub za pośrednictwem obrońcy.

Oskarżony, którego nie stać na zatrudnienie adwokata, ma prawo do skorzystania z usług obrońcy nieodpłatnie lub po obniżonej stawce. W takim przypadku oskarżony musi jednak wykazać, że takie prawo faktycznie mu przysługuje.

Organ ścigania i sąd zawsze pouczają oskarżonego o przysługujących mu prawach, w tym o znaczeniu składanych zeznań, oraz zapewniają mu możliwość pełnego wykonania tych praw.

(ii) Zatrzymanie policyjne

Zatrzymanie policyjne to czynność procesowa polegająca na krótkoterminowym pozbawieniu wolności osoby oskarżonej o popełnienie przestępstwa.

Do zatrzymania policyjnego oskarżonego w toku postępowania karnego może dojść wówczas, gdy przesłanki uzasadniające tymczasowe aresztowanie zostały spełnione i nie można było z wyprzedzeniem uzyskać postanowienia o aresztowaniu z uwagi na pilny charakter sprawy. Oskarżonego zatrzymuje funkcjonariusz policji, który ma obowiązek pouczyć go o powodach zatrzymania i niezwłocznie go przesłuchać.

Jeżeli oskarżony ma zostać następnie tymczasowo aresztowany, prokurator występuje ze stosownym wnioskiem w terminie 48 godzin (albo 96 godzin w przypadku przestępstwa terrorystycznego). Następnie sąd wydaje postanowienie w terminie 48 godzin (albo 72 godzin w przypadku szczególnie poważnych przestępstw).

(iii) Przesłuchanie

W trakcie przesłuchania oskarżonego nie można zmuszać do przyznania się do winy przy użyciu jakichkolwiek środków niezgodnych z prawem.

Przed przesłuchaniem oskarżonego poucza się o przysługującym mu prawie do złożenia zeznań lub zachowania milczenia oraz o tym, że nikt nie ma prawa wymusić na nim przyznania się do winy. Ponadto oskarżonego poucza się o możliwości wyznaczenia obrońcy lub wystąpienia o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz o prawie do obecności obrońcy w trakcie przesłuchania.

Oskarżony musi mieć możliwość wyczerpującego ustosunkowania się do wniesionych przeciwko niemu zarzutów oraz przedstawienia dowodów na poparcie składanych oświadczeń.

Osoba prowadząca przesłuchanie może zadawać oskarżonemu pytania służące uzupełnieniu składanych przez niego zeznań lub wyjaśnieniu pominięć, dwuznaczności i niespójności. Pytania muszą być zadawane w zrozumiałym sposobie, uwzględniając potrzeby oskarżonego. Oskarżonemu nie można zadawać pytań sugerujących, pytań wprowadzających w błąd ani pytań zawierających w sobie okoliczności faktyczne, które mają zostać udowodnione na podstawie zeznań oskarżonego. Pytania nie mogą nadmiernie naruszać prywatności oskarżonego, chyba że mają na celu ustalenie motywu, który doprowadził do popełnienia danego czynu.

(iv) Tymczasowe aresztowanie

Oskarżony może zostać tymczasowo aresztowany wyłącznie w przypadku wniesienia przeciwko niemu zarzutów, o ile okoliczności faktyczne będą wskazywały, że doszło do popełnienia przestępstwa i że oskarżony był osobą, która popełniła przestępstwo, a także pod warunkiem że jedna z przesłanek uzasadniających tymczasowe aresztowanie ma zastosowanie do oskarżonego. Takie przesłanki obejmują ryzyko ucieczki lub zbiegnięcia, ryzyko wpływania na świadków lub na osoby biorące udział w cudzym przestępstwie w sposób niesprawczy itp. lub ryzyko ponownego popełnienia przestępstwa.

Przed wydaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu oskarżony musi zostać przesłuchany. Oskarżonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o tymczasowym aresztowaniu, które zostanie rozpoznane przez sąd wyższej instancji.

Oskarżony ma prawo do zwrócenia się z wnioskiem o zwolnienie. Oskarżony może ponowić wnioski o zwolnienie po upływie 30 dni od dnia wydania ostatecznego postanowienia o tymczasowym aresztowaniu.

W toku postępowania przedprocesowego oskarżony może przebywać w areszcie tymczasowym przez nie więcej niż 7 miesięcy (jeżeli sprawa dotyczy wykroczenia), 19 miesięcy (jeżeli sprawa dotyczy przestępstwa) lub 25 miesięcy (jeżeli sprawa dotyczy szczególnie poważnego przestępstwa).

C) Jakie mam prawa w trakcie postępowania przygotowawczego?

(i) Jak mam prawo w zakresie dostępu do usług tłumacza ustnego i do tłumaczeń pisemnych?

Jeżeli oskarżony nie włada językiem, w którym prowadzone jest postępowanie, jest uprawniony do skorzystania z usług tłumacza ustnego. Oskarżony ma prawo do posługiwania się zrozumiałym dla siebie językiem w toku postępowania karnego. W przypadku konieczności przetłumaczenia jakichkolwiek istotnych dokumentów, wyciągów z rejestru lub orzeczeń w postępowaniu bierze również udział tłumacz pisemny.

(ii) Jak mam prawo w zakresie dostępu do informacji i do akt sprawy?

Po zakończeniu postępowania przygotowawczego lub przyspieszonego oskarżony i jego obrońca mają prawo zapoznać się z całością akt sprawy.

Oskarżony może następnie wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dodatkowego postępowania przygotowawczego.

W toku postępowania przedprocesowego i postępowania sądowego oskarżony i jego obrońca mają prawo wglądu do akt sprawy oraz sporządzania wyciągów i notatek z akt sprawy, a także dokonywania odpisów tych akt.

(iii) Na czym polega moje prawo dostępu do adwokata i do poinformowania osoby trzeciej o mojej sytuacji?

Jeżeli oskarżony został zatrzymany lub aresztowany, przysługuje mu prawo do przeprowadzenia 20-minutowej rozmowy telefonicznej z wybraną przez siebie osobą.

Oskarżony ma prawo do wyboru obrońcy i konsultowania się z nim na poszczególnych etapach postępowania karnego. Oskarżony nie może jednak zasięgać opinii obrońcy w kwestii tego, w jaki sposób odpowiedzieć na zadane pytanie. Oskarżony ma prawo zażądać przesłuchania w obecności obrońcy, a także udziału obrońcy przy dokonywaniu innych czynności procesowych.

Jeżeli oskarżony został tymczasowo aresztowany lub odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, ma prawo do widzenia ze swoim obrońcą bez udziału innych osób.

(iv) Na czym polega moje prawo do pomocy prawnej?

Oskarżony może zatrudnić obrońcę na własny koszt. W niektórych przypadkach oskarżonemu będzie miał prawo do zwrócenia się do sądu o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu.

(v) Co należy wiedzieć o:

a) domniemaniu niewinności

Każdego, przeciwko komu wszczęto postępowanie karne, uważa się za niewinnego, dopóki nie zostanie skazany prawomocnym wyrokiem sądu.

b) prawie do zachowania milczenia i do wolności od samooskarżenia

Poza prawem do składania oświadczeń w toku postępowania oskarżonemu przysługuje również prawo do zachowania milczenia. Nikt nie ma prawa zmusić oskarżonego do złożenia zeznań ani przyznania się do winy.

c) ciężarze dowodu

Obowiązek zgromadzenia dowodów spoczywa na organach ścigania. Oskarżonemu przysługuje natomiast prawo do gromadzenia dowodów, z którego może on skorzystać, lecz nie ma takiego obowiązku.

Organy ścigania mają obowiązek wyjaśnić okoliczności świadczące przeciwko oskarżonemu, jak również okoliczności przemawiające na jego korzyść.

(vi) Jak są szczególne gwarancje procesowe dla dzieci?

Postępowania karnego nie można wszcząć, a w przypadku gdy już je wszczęto, nie można go wznowić i należy je umorzyć, jeżeli oskarżonego nie można pociągnąć do odpowiedzialności karnej, ponieważ jest on osobą nieletnią.

Przedstawiciel ustawowy nieletniego może dokonywać czynności w jego imieniu, np. wyznaczyć obrońcę oraz składać wnioski i wносить środki zaskarżenia. Może on być obecny przy każdej czynności procesowej, w której uczestniczy oskarżony.

Nieletni musi mieć obrońcę, gdy tylko zostanie postawiony w stan oskarżenia, a jeżeli nieletni nie jest w stanie samodzielnie wybrać obrońcy, wyznacza się mu obrońcę z urzędu.

Jeżeli w chwili popełnienia czynu nieletni nie miał ukończonego 15. roku życia, należy każdorazowo zbadać jego zdolność rozpoznania nielegalnego charakteru czynu oraz zdolność kierowania własnym postępowaniem. Jeżeli powyższe przesłanki nie zostaną spełnione, nieletniego nie można pociągnąć do odpowiedzialności karnej.

Nawet w przypadku wystąpienia przesłanek prawnych uzasadniających tymczasowe aresztowanie nieletniego zastosowanie tego środka jest możliwe wyłącznie wówczas, gdy celu aresztowania nie można osiągnąć w inny sposób.

Sąd właściwy może przekazać sprawę do rozpoznania przez sąd właściwy dla miejsca zamieszkania nieletniego lub przez inny sąd uznany za najodpowiedniejszy do przeprowadzenia postępowania.

(vii) Jak są specjalne gwarancje procesowe dla podejrzanych wymagających szczególnego traktowania?

Za osoby wymagające szczególnego traktowania w kontekście postępowania karnego uznaje się osoby niezdolne do zrozumienia przebiegu postępowania karnego z uwagi na wiek lub stan zdrowia psychicznego lub fizycznego, a także osoby, które nie są w stanie skutecznie uczestniczyć w takim postępowaniu.

Takie osoby nie mogą być narażone na jakąkolwiek dyskryminację, jeżeli chodzi o możliwość wykonywania przysługujących im praw procesowych. Osoby o poważnym stopniu niepełnosprawności umysłowej lub fizycznej/sensorycznej należy traktować jak osoby wymagające szczególnego traktowania. Osoby wymagające szczególnego traktowania i ich pełnomocników procesowych (np. opiekuna wyznaczonego przez sąd) lub odpowiednie osoby dorosłe (np. krewnych) należy pouczyć o wszelkich szczególnych prawach procesowych.

Przesłuchania policyjne powinny być nagrywane w formie audiowizualnej.

Pozbawienie wolności osób wymagających szczególnego traktowania przed wydaniem wyroku skazującego należy stosować wyłącznie w ostateczności.

Środek ten należy stosować proporcjonalnie i w warunkach należytej uwzględniających specjalne potrzeby takich osób.

W toku całego postępowania karnego należy zapewnić ochronę prywatności, integralności osoby oraz danych osobowych takich osób.

D) Jakie terminy przewidziane przepisami prawa obowiązują w toku postępowania przygotowawczego?

Oskarżony ma prawo do tego, aby jego sprawa została rozpoznana w rozsądnym terminie.

Postępowanie przygotowawcze powinno zakończyć się w ciągu dwóch, czterech lub sześciu miesięcy w przypadku, odpowiednio, wykroczenia, przestępstwa lub szczególnie poważnego przestępstwa. Nie przewidziano jednak możliwości wyegzekwowania dotrzymania tych terminów na drodze prawnej.

Oskarżony może wnieść skargę do prokuratora, zwracając się o dokonanie przeglądu czynności dokonywanych przez funkcjonariuszy policji oraz

wyeliminowanie opóźnień w prowadzeniu postępowania. Prokurator ma obowiązek poinformować oskarżonego o wynikach takiego przeglądu.

E) Jakie są etapy postępowania przedprocesowego, w tym alternatywy dla tymczasowego aresztowania i możliwości przekazania danej osoby do państwa pochodzenia (europejski nakaz nadzoru)?

Postępowanie przedprocesowe jest częścią postępowania karnego trwającą od wszczęcia postępowania przygotowawczego (dochodzenia/śledztwa) do wniesienia aktu oskarżenia, wystąpienia z propozycją zawarcia ugody sądowej lub wydania przez organ ścigania prawomocnej decyzji rozstrzygającej co do istoty sprawy.

Postępowanie przedprocesowe obejmuje głównie gromadzenie i zabezpieczanie dowodów oraz przygotowywanie materiałów, na podstawie których podejmowane będą dalsze decyzje.

Postępowanie karne rozpoczyna się z chwilą wydania postanowienia o wszczęciu postępowania karnego albo z chwilą zastosowania środka zabezpieczającego lub dokonania czynności, której nie można powtórzyć, lub czynności pilnej.

Alternatywę wobec tymczasowego aresztowania stanowią poręczenie, zobowiązanie na piśmie lub nadzór. Z takich środków alternatywnych można skorzystać wyłącznie w przypadku aresztowania z uwagi na ryzyko ucieczki oskarżonego i aresztowania prewencyjnego. Sąd może zastosować takie środki alternatywne, jeżeli grupa obywateli lub osoba o nieposzlakowanej opinii poręcza za dobre zachowanie oskarżonego, jeżeli oskarżony zobowiąże się do przestrzegania prawa na piśmie lub jeżeli cele równoważne aresztowaniu można osiągnąć przez objęcie oskarżonego nadzorem kuratora sądowego.

Sąd może również przyjąć poręczenie majątkowe (kaucję) w charakterze środka alternatywnego wobec aresztowania z uwagi na ryzyko ucieczki oskarżonego lub aresztowania prewencyjnego. Jeżeli oskarżony naruszy warunki zwolnienia za kaucją, poręczenie majątkowe przepada na rzecz Skarbu Państwa, a oskarżonego obejmuje się aresztem tymczasowym.

Jeżeli sąd zdecyduje się zastosować środki alternatywne wobec tymczasowego aresztowania, może nałożyć na oskarżonego racjonalne obowiązki lub ograniczenia (np. zakaz opuszczania kraju, zakaz opuszczania określonego obszaru, zakaz spotykania się z określonymi osobami, zakaz prowadzenia pojazdów itp.).

Celem europejskiego nakazu nadzoru jest zwiększenie poziomu ochrony ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie osobie zamieszkującej w państwie członkowskim, wobec której wszczęto postępowanie karne w innym państwie członkowskim, możliwości objęcia nadzorem organów w państwie jej miejsca zamieszkania do dnia rozprawy.

Europejski nakaz nadzoru jest rozwiązaniem alternatywnym wobec aresztowania, ponieważ w przypadku jego wydania odpowiedzialność za monitorowanie przestrzegania środków nadzoru spoczywa na państwie członkowskim miejsca zamieszkania oskarżonego. W przypadku naruszenia tych środków państwo członkowskie przekazuje daną osobę jej państwu członkowskiemu pochodzenia.

Choć tego rodzaju rozwiązanie można zastosować w odniesieniu do wszystkich rodzajów przestępstw i nie ogranicza się ono wyłącznie do przestępstw określonego typu lub o określonej wadze, środki nadzoru powinny być zasadniczo stosowane w przypadku mniej poważnych przestępstw.

Ostatnia aktualizacja: 02/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Moje prawa w trakcie rozprawy sądowej

A) Gdzie odbędzie się rozprawa?

Rozprawa główna odbywa się zazwyczaj przed sądem rejonowym. W niektórych przypadkach rozprawę może również przeprowadzić Szczególny Sąd Karny (Špecializovaný trestný súd) lub sąd rejonowy w stolicy kraju.

Rozprawę prowadzi sąd właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa.

Zamiast tego rozprawę może również przeprowadzić sąd właściwy dla miejsca zamieszkania, zatrudnienia lub zwykłego pobytu oskarżonego lub sąd właściwy dla miejsca wniesienia aktu oskarżenia przez prokuratora.

B) Czy zarzuty mogą ulec zmianie? Jeśli tak, jakie mam prawo do informacji w tym zakresie?

Jeżeli prokurator zamierza zmienić klasyfikację czynu i uznać go za innego rodzaju przestępstwo niż policja, ma obowiązek powiadomić podejrzanego o tym fakcie przed wniesieniem aktu oskarżenia oraz zwrócić się do podejrzanego z zapytaniem, czy ten nie chciałby udzielić dodatkowych wyjaśnień.

Jeżeli po rozpoczęciu rozprawy głównej okaże się, że oskarżony popełnił inne przestępstwo, sąd przekazuje sprawę prokuratorowi na jego wniosek w celu wznowienia postępowania przedprocesowego i przeprowadzenia dodatkowego postępowania przygotowawczego.

Sąd może skazać oskarżonego o popełnienie przestępstwa na surowszą karę niż kara, o którą wniósł prokurator. Sąd poucza jednak oskarżonego o takiej możliwości przed ogłoszeniem zakończenia etapu przeprowadzania dowodów.

Sąd wyznacza oskarżonemu termin na przygotowanie obrony i na wniosek oskarżonego odracza rozprawę główną o co najmniej 5 dni roboczych.

C) Jakie mam prawa w trakcie rozprawy?

(i) Czy muszę stawić się w sądzie? W jakiej sytuacji mogę nie stawić się na rozprawie?

Oskarżony ma prawo (nie obowiązek) do bycia obecnym na rozprawie. Sąd może rozpoznać sprawę pod nieobecność oskarżonego, jeżeli oskarżony wyrazi na to zgodę lub jeżeli odmówi stawienia się na rozprawie bądź na podstawie innych przesłanek określonych w przepisach prawa. Takie same zasady mają zastosowanie w przypadku postępowania apelacyjnego.

(ii) Jakie mam prawa w zakresie dostępu do usług tłumacza ustnego i do tłumaczy pisemnych?

Jeżeli oskarżony nie włada językiem, w którym prowadzone jest postępowanie, jest uprawniony do skorzystania z usług tłumacza ustnego. W przypadku konieczności przetłumaczenia jakichkolwiek istotnych dokumentów, wyciągów z rejestru lub orzeczeń w postępowaniu bierze również udział tłumacz pisemny.

(iii) Czy mam prawo do adwokata?

W toku całego postępowania karnego oskarżony ma prawo do bycia reprezentowanym przez wybranego przez siebie lub wyznaczonego przez sąd obrońcę. Oskarżony musi mieć obrońcę od chwili wniesienia przeciwko niemu zarzutów lub jeżeli został aresztowany, osadzony w zakładzie karnym lub objęty obserwacją w placówce opieki zdrowotnej, jeżeli jego zdolności do czynności prawnych zostały ograniczone, jeżeli sprawa dotyczy szczególnie poważnego przestępstwa, jeżeli oskarżony jest osobą nieletnią lub jeżeli postępowanie toczy się w związku z ucieczką oskarżonego.

Jeżeli oskarżony nie ma obrońcy w sytuacji, gdy jest to wymagane, sąd wyznacza mu termin na wybranie obrońcy. Jeżeli oskarżony nie zrobi tego w wyznaczonym terminie, niezwłocznie wyznacza się mu obrońcę.

Jeżeli oskarżony, który nie dysponuje wystarczającymi środkami na opłacenie adwokata, wystąpi o wyznaczenie mu obrońcy, sąd wyznacza takiego obrońcę nawet wówczas, gdy w danym przypadku nie ma przymusu adwokackiego. Oskarżony musi wykazać, że nie dysponuje wystarczającymi środkami na opłacenie adwokata.

(iv) Jakie inne prawa procesowe powinienem/powinnam znać? (np. stawienie się podejrzanych przed sądem)

W chwili rozpoczęcia rozprawy oskarżony ma prawo do przyznania się albo nieprzyznania się do winy. Jeżeli oskarżony przyzna się do winy, sąd zbada wyłącznie dowody konieczne do określenia surowości kary lub ustalenia wysokości odszkodowania lub zadośćuczynienia.

W toku rozprawy prokurator przesłuchuje oskarżonego, świadków i biegłych. Oskarżony lub jego obrońca również mogą zadawać pytania. Świadców powołanych przez oskarżonego przesłuchuje jego obrońca lub sam oskarżony. Oskarżony ma prawo sprzeciwu wobec sposobu prowadzenia przesłuchania. Po zakończeniu badania dowodów przez sąd oskarżony może wygłosić swoją mowę końcową. Po wygłoszeniu mowy końcowej przez prokuratora sąd może umożliwić zabranie głosu pokrzywdzonemu, obrońcy oraz innym osobom. Oskarżony zawsze zabiera głos jako ostatni. Prawa oskarżonego obejmują prawo do wniesienia zażalenia na akt oskarżenia, zakwestionowania zgromadzonych dowodów i klasyfikacji popełnionego czynu, przedstawienia okoliczności łagodzących oraz zaskarżenia wyroku skazującego. Sąd może przerwać mowę końcową oskarżonego wyłącznie w przypadku, gdy jej treść nie ma związku z rozpoznawaną sprawą. Po wygłoszeniu mów końcowych oskarżony może również wygłosić oświadczenie zamykające postępowanie. W trakcie wygłaszania tego oświadczenia oskarżonemu nie można przerywać.

D) Kary, które sąd może orzec

Kara pozbawienia wolności – stosownie do wagi przestępstwa, maksymalny wymiar kary to dożywotnie pozbawienie wolności. Sąd nie może skazać oskarżonego na karę śmierci. W przypadku skazania oskarżonego na karę pozbawienia wolności w wymiarze 2–3 lat sąd może wydać wyrok w zawieszeniu – obejmując skazanego dozorem kuratora bądź nie – i wyznaczyć okres od 1 do 5 lat, w którym skazany ma obowiązek przestrzegać prawa. Jeżeli skazany naruszy obowiązki i ograniczenia nałożone przez sąd, będzie musiał odbyć karę w zakładzie karnym.

Areszt domowy – w wymiarze do 1 roku w przypadku wykroczeń. W przypadku nałożenia tej kary skazany musi ograniczyć przemieszczanie się do swojego miejsca zamieszkania i musi przestrzegać prawa. Jeżeli skazany naruszy te warunki, będzie musiał odbyć karę w zakładzie karnym.

Praca na cele społeczne – w wymiarze 40–300 godzin w przypadku wykroczeń, ale wyłącznie za uprzednią zgodą skazanego. W przypadku nałożenia tej kary skazany musi wykonywać pracę na cele społeczne w czasie wolnym bez wynagrodzenia. Jeżeli skazany nie wywiąże się z obowiązku odbycia prac na cele społeczne w wyznaczonym terminie i w określonym zakresie, sąd przekształca każde 2 godziny niewykonanych prac na cele społeczne w 1 dzień kary pozbawienia wolności.

Grzywna, przepadek mienia – sąd nakłada tę karę w przypadku popełnienia umyślnych przestępstw, wskutek których skazany uzyskał określone składniki majątku lub które doprowadziły do wyrządzenia szkód. Wysokość grzywny może wahać się od 160 euro do 331 930 euro. Przepadek mienia dotyczy również wszystkich składników majątku, w których posiadanie skazany wszedł niezgodnie z prawem. Sąd może również orzec przepadek mienia, w przypadku gdy skazany posłużył się nim w celu popełnienia przestępstwa.

Ustanowienie zakazu prowadzenia określonego rodzaju działalności, np. wykonywania zawodu, pełnienia funkcji lub dokonywania innych czynności (takich jak prowadzenie pojazdu), na okres od roku do 10 lat – rodzaj działalności objętej zakazem odpowiada rodzajowi działalności, przy prowadzeniu której doszło do popełnienia przestępstwa.

Zakaz zamieszkiwania w określonym miejscu – nałożenie na skazanego zakazu zamieszkiwania w określonym miejscu przez okres od roku do 5 lat.

Zakaz wstępu na imprezy masowe – od roku do 10 lat – nałożenie na skazanego zakazu uczestnictwa w imprezach sportowych lub kulturalnych lub w innych wydarzeniach publicznych, w trakcie których skazany popełnił przestępstwo.

Utrata tytułów honorowych i odznaczeń – nałożenie tej kary skutkuje utratą przez skazanego odznaczeń i innych tytułów honorowych przyznanych mu zgodnie z przepisami szczególnymi.

Degradacja lub pozbawienie stopnia wojskowego bądź innego stopnia.

Wydalenie z terytorium Republiki Słowackiej. Sąd może wymierzyć skazanemu karę wydalenia z terytorium Republiki Słowackiej na okres od roku do 15 lat – kary tej nie można jednak wymierzyć obywatelowi słowackiemu, obywatelowi innego państwa członkowskiego UE ani obywatelowi państwa-strony Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Karze tej nie podlega również osoba, której udzielono azylu. Powyższe ograniczenia nie mają zastosowania, jeżeli skazany stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego. Skazany nie może zostać wydalony do państwa, w którym jego wolność osobista lub życie mogłyby być zagrożone z uwagi na jego pochodzenie rasowe, przynależność państwową, wyznanie lub poglądy polityczne lub z innej przyczyny o podobnym charakterze.

Ostatnia aktualizacja: 02/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Moje prawa po zakończeniu procesu

A) Czy mam prawo do odwołania się od orzeczenia sądu?

Po wniesieniu aktu oskarżenia sąd może wydać orzeczenie w postaci wyroku nakazowego bez przeprowadzania rozprawy. Jeżeli sąd wyda wyrok nakazowy, skazany może wnieść sprzeciw w terminie 8 dni od dnia otrzymania powiadomienia o wydaniu wyroku. W przypadku wniesienia sprzeciwu wyrok nakazowy traci moc i sąd przeprowadza rozprawę.

Od wyroku sądu pierwszej instancji można odwołać się bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku lub w terminie 15 dni od tej daty. Jeżeli skazany nie był obecny na rozprawie, musi wnieść apelację w terminie 15 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia od sądu, który wydał wyrok. Skazany może wnieść apelację od wyroku w całości lub wyłącznie od jego części.

W przypadku wniesienia apelacji wyrok nie uprawomocni się i nie będzie wykonalny do chwili rozpoznania apelacji przez sąd apelacyjny. Sąd apelacyjny odrzuci apelację, jeżeli skazany wniesie ją po upływie wyznaczonego terminu lub jeżeli pozwany zrzeknie się prawa do wniesienia apelacji, albo oddali ją, jeżeli uzna wyrok sądu pierwszej instancji za prawidłowy i prawomocny. Orzeczenie sądu apelacyjnego jest prawomocne i wykonalne. Sąd apelacyjny może ewentualnie uchylić wyrok i przekazać sprawę sądowi niższej instancji do ponownego rozpoznania albo wydać orzeczenie co do istoty sprawy.

B) Jakie mam inne możliwości zaskarżenia orzeczenia?

Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje środek zaskarżenia.

Skazany może wnieść kasację (*dovolanie*) do Sądu Najwyższego, zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości o wniesienie kasacji do Sądu Najwyższego lub wystąpić z wnioskiem o wznowienie postępowania. Prawomocne orzeczenie sądu apelacyjnego pozostaje jednak ważne i wykonalne. Oskarżony, który został skazany na karę pozbawienia wolności bez możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności z dozorem kuratora sądowego ani warunkowego zwolnienia, musi rozpocząć odbywanie kary w zakładzie karnym.

Skazany może wnieść kasację do Sądu Najwyższego za pośrednictwem sądu, który rozpoznawał sprawę w pierwszej instancji, w ciągu 3 lat od dnia otrzymania na piśmie prawomocnego wyroku kończącego postępowanie w sprawie. Kasację do Sądu Najwyższego można wnieść wyłącznie po spełnieniu określonych przesłanek przewidzianych w kodeksie postępowania karnego.

Skazany może wystąpić z wnioskiem o wznowienie postępowania w przypadku ujawnienia nowych okoliczności faktycznych, które nie były znane w czasie prowadzenia postępowania sądowego, jeżeli takie nowe okoliczności są na tyle istotne, że mogłyby doprowadzić do uchylenia prawomocnego wyroku.

C) Jakie skutki będzie mieć dla mnie wyrok skazujący?

(i) Rejestr karny

Jeżeli oskarżony zostanie uznany za winnego popełnienia przestępstwa, w rejestrze karnym dokonuje się stosownego wpisu. O dokonanie takiego wpisu mogą wystąpić różne organy państwowe, np. do celów związanych z innym postępowaniem karnym. Odpis (*odpis*) z rejestru karnego zawiera informacje o wszystkich skazaniach, natomiast wyciąg (*výpis*) z rejestru karnego nie zawiera informacji o skazaniach zatartych.

(v) Wykonanie kary, przekazywanie więźniów, warunkowe zwolnienie i kary alternatywne

Z chwilą gdy wyrok sądu skazujący oskarżonego na karę pozbawienia wolności stanie się wykonalny, sąd nakazuje skazanemu stawić się w zakładzie karnym w celu odbycia kary lub nakazuje doprowadzenie skazanego do zakładu karnego.

Skazany może wystąpić do sądu o odroczenie rozpoczęcia odbywania kary pozbawienia wolności w przypadku poważnej choroby. Jeżeli wymiar kary pozbawienia wolności nie przekracza 1 roku, sąd może – z uzasadnionych przyczyn – odroczyć rozpoczęcie jej odbywania o maksymalnie 3 miesiące (lub, w wyjątkowych okolicznościach, o dłuższy okres).

Jeżeli wobec oskarżonego zapadł wyrok w zawieszeniu przewidujący warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności z dozorem kuratora sądowego, skazany musi poddać się takiemu dozorowi i sąd będzie monitorował zachowanie skazanego w wyznaczonym okresie objęcia dozorem. Sąd może wydać postanowienie stwierdzające, że skazany spełnił warunki zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności z dozorem kuratora sądowego bądź ich nie spełnił – w tym drugim przypadku sąd nakazuje skazanemu odbycie kary w zakładzie karnym.

Kary alternatywne to środki karne, które sąd może nałożyć zamiast kary pozbawienia wolności. Ich celem jest zagwarantowanie ochrony społeczeństwa przy jednoczesnym uniknięciu konieczności umieszczenia skazanego w zakładzie karnym.

Wyróżnia się następujące kary alternatywne: areszt domowy, praca na cele społeczne, grzywny, warunkowe zawieszenie kary pozbawienia wolności oraz warunkowe zawieszenie kary pozbawienia wolności z dozorem kuratora sądowego.

Ostatnia aktualizacja: 02/03/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.